

Echa IV-tego Międzynarodowego Kongresu Polskiej Rady Resuscytacji

Prof. Janusz Andres
Prezes Polskiej Rady Resuscytacji

Dr Edyta Drab
Edukator Europejskiej i Polskiej Rady Resuscytacji

Główny temat Kongresu

W dniach 24-25 września 2009 roku blisko pół tysiąca osób uczestniczyło w Krakowie w obradach IV Międzynarodowego Kongresu Polskiej Rady Resuscytacji. Hasło przewodnie Kongresu w postaci dość prowokacyjnie sformułowanego pytania „Jak zwiększyć przeżywalność po nagłym zatrzymaniu krążenia?” zwraca uwagę na fakt, że przeżywalność do wypisu ze szpitala pacjentów, u których doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK) mimo prowadzonych badań naukowych, systematycznie uaktualnianych i powszechnie dostępnych wytycznych, szkoleń z zakresu podstawowych i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych, wdrożenia programów publicznego dostępu do defibrylacji, posługiwania się coraz nowszymi lekami i nowoczesnym sprzętem medycznym ciągle nie jest zadowalająca. Aktualnie zarówno w Polsce, jak i w Europie kształtuje się ona na poziomie od 5 do 10%, a w świetle badań mogłaby wynosić 20-30%, a nawet więcej. Czynniki, mające istotny wpływ na osiągnięte wyniki końcowe leczenia NZK przedstawia się w postaci tzw. „równania przeżycia”: wiedza x edukacja x implementacja. Wiedzę dotyczącą przyczyn, prewencji i leczenia NZK, zgromadzoną i opracowaną z uwzględnieniem zasad medycyny opartej na faktach udostępniają Wytyczne 2005 Resuscytacji Krążeniowo-Oddechowej Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC), zaakceptowane przez Polską Radę Resuscytacji (PRR) i dzięki jej staraniom dostępne w języku polskim. Rozpowszechnianie tej wiedzy odbywa się poprzez szkolenia z zakresu resuscytacji krążeniowo-oddechowej. PRR propaguje szkolenia o europejskim standardzie: kursy zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych u osób dorosłych (ALS), dzieci (EPLS), noworodków (NLS) oraz natychmiastowych zabiegów resuscytacyjnych (ILS), kierowane do osób z wykształceniem medycznym, i kursy podstawowych zabiegów resuscytacyjnych i automatycznej defibrylacji zewnętrznej (BLS-AED), dedykowane osobom bez przeszkolenia medycznego (szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej www.prc.krakow.pl). Wiedza i jej upowszechnianie poprzez edukację nie wystarczą aby zwiększyć przeżywalność po NZK. Trzecim ważnym czynnikiem mającym wpływ na osiąganą przeżywalność jest implementacja, czyli jej zastosowanie w praktyce, wprowadzenie do systemu opieki zdrowotnej. Polska Rada Resuscytacji bierze aktywny udział w Europejskim Programie Monitorowania NZK w Europie (*European Registry of Cardiac Arrest - EuReCa*), który stawia sobie za cel analizę występowania NZK w Europie i poprawę efektów leczenia zespołu poreperfuzyjnego po nagłym zatrzymaniu krążenia.

W czasie obrad poruszono problem przyszlności programów powszechnego dostępu do defibrylacji, których wprowadzenie miało na celu poprawę przeżycia w pozaszpitalnym nagłym zatrzymaniu krążenia. Podsumowano funkcjonowanie programu wczesnej defibrylacji „Krakowska Sieć AED - Impuls Życia”. Interesujące prezentacje dotyczyły możliwości wykorzystania e-learningu w nauczaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej oraz edukacji w zakresie udzielania pierwszej pomocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Nauczanie dzieci udzielania pierwszej pomocy w nagłym zatrzymaniu krążenia to jeden z podstawowych celów edukacyjnych Polskiej Rady Resuscytacji. Duże zainteresowanie wzbudziły sesje dotyczące zagadnień etycznych, prawnych i psychologicznych w ratownictwie, m. in. problemu uporczywej terapii, stresu w pracy medycznych służb ratowniczych.

Kurs postępowania w urazach (European Trauma Course - ETC)

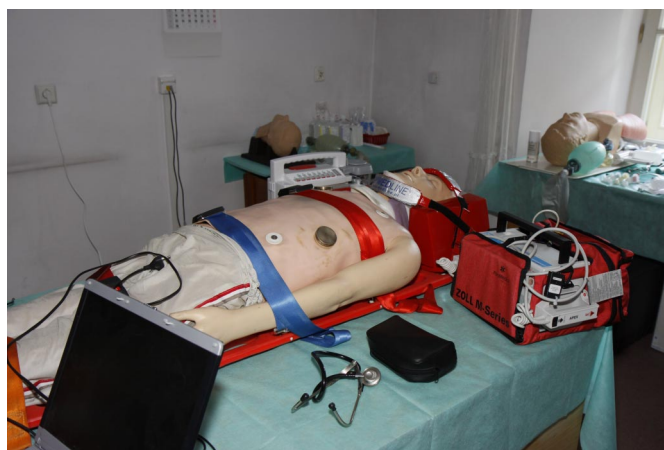
Jedno z ważniejszych wydarzeń, towarzyszących IV-mu Międzynarodowemu Kongresowi Polskiej Rady Resuscytacji stanowił zorganizowany po raz pierwszy w Polsce kursu zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych w urazach European Trauma Course (ETC).

Polska należy do grupy państw, w których nie wypracowano na poziomie krajowym jednolitego systemu szkolenia medycznego, przygotowującego do opieki nad pacjentami urazowymi. Pierwszy europejski, pilotażowy ETC odbył się w listopadzie 2006 roku na Malcie. Poprzedził go okres kilku lat dyskusji, spotkań i starań grona ekspertów i entuzjastów z różnych krajów europejskich. Aktualnie szkolenie cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem środowisk medycznych na poziomie Europy, jest rekomendowane przez liczne narodowe i międzynarodowe towarzystwa naukowe. Kurs w Polsce odbywa się pod auspicjami Polskiej Rady Resuscytacji. Formuła dotychczas proponowanych szkoleń z zakresu resuscytacji w urazach (np. ATLS) miała na celu, stosownie do realiów panujących w okresie ich wprowadzania, przygotowanie lekarza pracującego w niewielkim szpitalu do udzielenia pomocy pacjentowi po urazie. W nauczaniu koncentrowano się na podejściu ABCDE, które pozwalało określić priorytety i sekwencję działań (podejście wertykalne). Jednakże taka koncepcja współcześnie przestaje być wystarczająca. Pacjentem z ciężkimi obrażeniami ciała winien zajmować się zespół specjalistów, działających według tych samych priorytetów ABCDE, jednakże oczekuje się, że interwencje podejmowane będą symultanicznie (podejście horyzontalne), co pozwoli zwiększyć efektywność opieki. ETC koncentruje

Adres do korespondencji:
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii UJCM
31-501 Kraków, ul. Kopernika 17
email: msandres@cyf-kr.edu.pl

Fotografie
Międzynarodowy Kongres Polskiej Rady
Resuscytacji, 24-25 września 2009.

się na kształceniu umiejętności współdziałania w zespole poprzez ćwiczenie roli zarówno członka jak i kierownika zespołu resuscytacyjnego, przeznaczony jest dla lekarzy, pielęgniarek i ratowników pracujących w szpitalnych oddziałach ratunkowych. Stwarza szansę doskonalenia zawodowego dla uczestniczących w nim osób, jak również wypracowania zmian systemowych w zakresie leczenia obrażeń wielonarządowych. Niewątpliwie sposób opieki nad pacjentami po urazach różni się znacząco w poszczególnych regionach i krajach świata. ETC stanowi próbę standaryzacji tej opieki na poziomie europejskim, równocześnie szkolenie uwzględnia lokalne różnice między systemami opieki zdrowotnej, tak aby nie dochodziło do rozdźwięku między teorią i praktyką. W programie szkolenia znajdują się tylko dwa wykłady, dwa pokazy umiejętności, dominują zaś zajęcia praktyczne – symulowane sytuacje kliniczne z zakresu urazów klatki piersiowej, brzucha, wstrząsu. Jest też sesja ćwiczeniowa poświęcona rozpoznawaniu i zapewnianiu drożności dróg oddechowych i wentylacji w stanach urazowych, poruszane są zagadnienia dotyczące urazów głowy, kręgosłupa i kończyn, a także resuscytacji w urazach u

dzieci. Uczestnicy pracują w małych, czteroosobowych grupach ćwiczeniowych. W ciągu dwóch dni kursu zapoznają się z zasadami badania wstępnego, mającego na celu diagnozowanie i leczenie stanów bezpośrednio zagrażających życiu, jak i badania wtórnego, tak aby postawić pełną diagnozę, włączając obrażenia w badaniu wstępnym świadomie bądź przypadkowo pominięte. Uczestnicy ocenili szkolenie wysoko zarówno pod względem merytorycznym jak i organizacyjnym. Dla organizatora ETC stanowi nie lada wzywanie, ale z całą pewnością kurs jest osiągalny i możliwy do przeprowadzenia w polskich warunkach. Szczegółowe informacje o ETC dostępne są na stronie internetowej PRR www.prc.krakow.pl. warto zapoznać się również z publikacjami dotyczącymi ETC: *The European Trauma Course-From concept to course*. Karl Thies, Carl Gwinnett, Peter Driscoll, Antonio Carneiro, Ernestina Gomes, Rui Araujo, Mary Rose Cassar, Mike Davis. *Resuscitation* (2007) 74, 135-141 oraz *Training in trauma care moves on-The European Trauma Course*. Jerry Nolan *Resuscitation* (2007) 74,11-12

Plany Polskiej Rady Resuscytacji na lata 2010-2011

Właśnie rozpoczął się bardzo ważny rok – rok publikacji Wytycznych 2010 resuscytacji krążeniowo-oddechowej. PRR aktywnie uczestniczy w tym procesie i już pod koniec 2010 roku planuje ich opublikowanie w Polsce. 10 grudnia 2010 roku odbędzie się sympozjum, w trakcie którego Wytyczne 2010 zostaną udostępnione w polskiej wersji językowej. Na dni 8-10 czerwca 2011 roku zaplanowano jubileuszowy V Międzynarodowy Kongres Polskiej Rady Resuscytacji z okazji 10-lecia istnienia Polskiej Rady Resuscytacji, do udziału w którym już teraz bardzo serdecznie zapraszamy. (Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej www.prc.krakow.pl).